

Lord of the Flies

Abstract

Democracy is a subject which is very much in focus these years. In Denmark it has become much integrated in society, but that is not the case everywhere in the world. Therefore it gets fascinating to investigate how democracies look like in Africa for instance, where the situation is not quite the same. Before I get as far, I will investigate different views on democracy, which are the representative democracy and the direct democracy. Thereafter I would like to read and analysis the novel *Lord of the Flies* by William Golding, because it gives a view on how a democratic society can develop in very extreme circumstances. I will try to estimate the situation in the book with focus on theories about groups and roles in such ones. Finally I will discuss whether or not the democratic structure in the novel can be related to the development in Kenya. At this point I will take focus in some criterions made by Robert A. Dahl.

I found out that there is a connection between the democratic developments in the book compared to the democracy in Kenya. Even though I found out that there is a slightly big difference between the views on democracy, since the democracy in Kenya is representative and in the book it is more direct, then the development is very familiar. In Kenya the government is considerably corrupt which is one of the reasons, why democracy does not work very well in both the novel and Kenya. The president is too greedy for power which is also one of the issues in the novel.

As a conclusion I must say that democracies are seen in many ways, but still there is a connection to between the literary and the real ones.

Indhold

Indledning	2
Demokratiformer	2
Deltagelsesdemokrati	2
Konkurrencedemokrati	4
Generaliseringsstigen.....	5
Lord of the Flies.....	6
Først og fremmest	6
Tid, sted og rum	7
Introduktion af personer samt Eriksons teori.....	8
Ralphs gruppe – faseinddeling og karakteristik	8
Jacks gruppe – fortsat faseinddeling og karakteristik.....	11
Budskab	14
Demokratiets udvikling	14
Kriterier for demokratisk proces.....	15
Er en sammenligning mulig?	16
Opsummering af diskussion.....	20
Konklusion.....	21
Litteraturliste	22

Indledning

Demokrati er en så indbygget del af det danske samfund, og derfor mener jeg, at det bliver interessant at arbejde med, da det på ingen måde er tilfældet i hele verden. Romanen *Lord of the Flies* giver et indblik i, hvordan demokrati kan opbygges langt fra de samfund, vi her i Vesten kender til, og det udvikler sig slet ikke, som man kunne ønske. Jeg synes, det er spændende at undersøge på hvilken måde, dette sker, samtidig med at undersøge den gruppedannelse, der gør demokratiet muligt – eller umuligt. På mange områder kan demokratiseringen på den øde ø relateres til den demokratisering, der ligeledes finder sted i Afrika netop nu.

Derfor vil jeg begynde min opgave med at definere de to overordnede skoler indenfor demokratiopfattelser, da jeg senere i min opgave kan bruge disse til at sammenligne demokratiopbygningen i *Lord of the Flies* samt i Kenya, som jeg har valgt som eksempel. I diskussionen vil jeg ligeledes forsøge at finde ud af, hvorvidt de problemstillinger, der gør sig gældende i romanen, også kan overføres til Afrika ved igen at se på Kenya som et eksempel ved hjælp af materiale fra blandt andet Udenrigsministeriets hjemmeside. Forinden jeg påbegynder min diskussion, vil jeg dog analysere *Lord of the Flies* med fokus på personkarakteristik, gruppedannelse samt personrelationer. Som afsluttende bemærkning vil jeg konkludere på, hvorvidt Afrikas udvikling står i mål med den litterære, som William Golding forestillede sig den samt konkludere på, hvad jeg i min opgave har fundet ud af.

Demokratiformer

Inden for demokratiopfattelser der mange forskellige opfattelser. Dog findes der to overordnede fløje, som man ofte benytter sig af. Disse hedder *deltagelsesdemokrati* og *konkurrencedemokrati*. Herunder vil jeg nu redegøre for de væsentligste karakteristika vedrørende disse to. Derefter vil jeg redegøre for fire mere konkrete demokratiformer, som adjunkt og lektor i statskundskab, Jørgen Møller og Svend-Erik Skaaning, har fremført på baggrund af andre politologers definitioner af demokrati. Disse er mere håndgribelige underarter af konkurrencedemokratiet, og jeg vil derfor senere i opgaven forsøge at overføre dem til det kenyanske demokrati.

Deltagelsesdemokrati

Denne form for demokrati er også det, man kalder *direkte* demokrati. Denne opfattelse kan man endog påstå er den oprindelige form for demokrati, da det var denne form, man opererede ud fra i

antikkens Athen. Som navnet antyder, er idealet at få så mange som muligt til at deltage i det politiske liv samt i beslutningsprocessen. I denne sammenhæng ses demokratiet altså som en aktiv deltagelse fra borgernes side, hvor man udelukkende i kraft af flertallets holdninger træffer beslutninger. Det er dermed et mål at få en høj og effektiv medbestemmelse.¹ Deltagelsen ses dog ikke udelukkende som et middel for tilvejebringelsen af det mest optimale demokrati, men også som havende en uddannende funktion. Den sikrer, at borgerne lærer at tage stilling til elementer i samfundet, og derved lærer de også at debattere samt at danne sig egne holdninger.² Hovedidéen bag deltagelsesdemokratiet er derved også, at man ikke uddelegerer beslutningsprocessen til nogle få repræsentanter, som skal varetage beslutningerne på vegne af flertallet.

En form for deltagelsesdemokrati herskede som nævnt i antikkens Athen, hvor befolkningstallet ikke var så højt, og hvor man derfor var i stand til at afholde møder og folkeforsamlinger, hvor alle de tilstedeværende havde en vis indflydelse på beslutningsprocessen. Det skal dog bemærkes, at denne tids form for demokrati ikke opfylder alle nutidens kriterier for demokrati, da kun mænd med en vis formue kunne deltage. Dermed er det ikke en form, som i vore dage tilstræbes.³

Folkets kontrol af staten eller samfundet bør ske gennem disse folkeforsamlinger, som alle i teorien bør have lige og frie muligheder for at komme og deltage i. Der er dog altid risici forbundet med at lade alle deltage. En er, at der altid vil være mennesker, som ikke har lyst eller er i stand til at ytre sig i samme grad som de resterende. Deres holdninger kommer derved ikke til udtryk, hvilket anses for et minus ved demokratiet, som ifølge tilhængere af denne form for demokrati, kun holdes oppe ved deltagelse fra alle borgere i samfundet. Hvis en sådan situation opstår, så bliver de borgere, som i høj grad giver deres meninger til kende og er fuldt deltagende, en slags repræsentanter for de, der ikke taler. Så på den måde opstår der altså alligevel en form for repræsentativitet – selv i et nærdemokrati som dette.

Som en underart af deltagelsesdemokratiet ses *basisdemokratiet*. Her går formen blot yderligere til værks end den traditionelle deltagelsesdemokratiopfattelse, da den ønsker at nedbryde hierarkiet i samfundet, fordi det vil skabe større lighed og give større medbestemmelse til også de resourcefattige. Altså skal magten bringes helt ned til de enkelte borgere – eksempelvis gennem

¹ Dahl kap 9

² Andersen s. 220

³ Dahl kap 9

oprettelse af forskellige råd, der også skal styre arbejdspladser, så demokratiet på den måde bringes helt ned til basis.

I dag fungerer deltagelsesdemokrati næppe i praksis i større forsamlinger. Hvis man er tilstrækkeligt med mennesker bliver det i realiteten umuligt at tilvejebringe alles ønsker eller bare at give alle mulighed for at tale. Det vil kræve en meget lille forsamling at gennemføre dette i virkeligheden, Dermed må konklusionen på dette blive at på trods af den store demokratiske værdi, der ligger i at give alle mulighed for at tale og være med til at træffe afgørelser, så lader det sig sjældent gøre i praksis i et land eller en stat, hvor befolkningstallet simpelthen er for stort.⁴

Netop denne erkendelse er også grundstenen for, at man har udviklet det repræsentative system, som vil blive uddybet herunder.

Konkurrencedemokrati

Hvor den anden form var direkte, så er denne derimod *indirekte*. Konkurrencedemokrati dækker over ønsket om, at beslutningerne i en stat tages gennem valgte repræsentanter. Disse regnes for at være i besiddelse af langt større kompetencer end resten af befolkningen, og det er derfor naturligt, at det er disse, der skal tage de afgørende beslutninger. Dette er i høj grad med til at sikre kvalificerede beslutninger, som bliver truffet på baggrund af en viden, som den almene borger ikke regnes for at have. Grunden til ordet *konkurrence* i denne sammenhæng skyldes, at demokrati simpelthen regnes for en form for kamp om magten ved hjælp af en kamp om vælgernes stemmer.⁵ Demokratiet ses ligeledes som en styring, modsat deltagelsesdemokratiets opfattelse af det, hvor det ses som aktiv deltagelse.

En vigtig fordel ved konkurrencedemokratiet er, at det gør demokrati muligt i større forsamlinger. I selv et lille land som Danmark vil det blive alt for kompliceret, hvis man skulle høre sig om hver enkelt borgers mening om alle problematikker. Det gøres langt simplere ved at lade befolkningen vælge sig repræsentanter som nævnt ovenfor, hvilket er grunden til, at der i dag stort set ikke eksisterer stater eller nationer, der udelukkende baserer deres demokrati på en deltagelsesdemokratiske opfattelse. For tilhængere af denne demokratiform ses det dog ikke kun som en nødløsning men snarere som idealet for demokrati. Det skyldes, som jeg ligeledes har beskrevet ovenfor, at man regner de valgte repræsentanter for værende mere kvalificerede til at træffe beslutninger.

⁴ Dahl s. 86

⁵ Politik s. 34

Man anser det ligeledes for at være mindre skævvridende for uligheden i samfundet, da de resourcesvage borgere lettere har mulighed for at få deres ønsker igennem, hvis de vælger én, som kan repræsentere dem bedst muligt. På den måde sikres de en behandling af deres holdninger, som de muligvis ikke havde fået i deltagelsesdemokratiet, som kræver, at man selv er på banen.⁶ Modsat for deltagelsesdemokratiet så deltager borgerne kun indirekte i form af muligheden for at indsætte samt afsætte politikere. Det demokratiske aspekt består derfor i, at man ved valg af bestemte repræsentanter får muligheden for at få sine egne holdninger slået igennem. På samme måde har man muligheden for at afsætte repræsentanter – eller sagt på en anden måde, ikke vælge vedkommende igen – hvis man er utilfreds med noget. Derigennem har den almene borger magt, selvom denne ikke er helt så gennemskuelig, som det er ved deltagelsesdemokratiet.

En mand ved navn Joseph A. Schumpeter er en af de mest kendte teoretikere indenfor konkurrencedemokrati. Han kalder sin teori for eliteteorien, det er blandt andet ham, der siger, at demokratiet er en kamp om folkets stemmer. Hans minimumskriterium for et demokrati er, at valgene skal være omfattet af politisk konkurrence.⁷ Denne elite kan dog kun styre staten, hvis det er accepteret i befolkningen. ligeledes er det vigtigt at understrege, at eliten om nødvendigt kan udskiftes, hvorfor det er vigtigt at en opposition er til stede.

Som ved deltagelsesdemokratiet så findes der naturligvis også ulemper ved anvendelsen af denne demokratiform i praksis. En af de væsentligste ulemper er begrænsningen af den enkelte borgers indflydelse, som ofte kun sker gennem valgdeltagelsen. Dette begrænser altså en stor del af det, som demokratibegrebet i vore dage står for, og det bliver svært at få medbestemmelse på selv de punkter, der vedrører en selv. Desuden er det svært at sikre sig mod, at repræsentanterne ikke blot retter sig efter egne interesser, men rent faktisk gør noget for de mennesker, de er blevet valgt til at repræsentere.⁸

Generaliseringsstigen

Nu har jeg beskrevet de mere overordnede strukturer omhandlende demokratiopfattelser. Jørgen Møller og Svend-Erik Skaaning har derimod forsøgt at sammensætte nogle mere jordnære og mere konkrete opfattelser – alle indenfor det repræsentative system. Disse opfattelser har forfatter-

⁶ Andersen s. 220

⁷ Møller & Skaaning s. 92

⁸ Dahl kap. 9

ne opstillet i en figur, som de har valgt at kalde "generaliseringsstigen". Den illustrerer en stige, hvor man ved at bevæge sig nedad får flere egenskaber tilknyttet demokratiet i prioriteret rækkefølge. Disse er konkurrencefyldte valg, frie valg, frihedsrettigheder samt retssikkerhed.

Allerøverst har vi autokrati. Dette er ikke defineret som et demokrati, men derimod som et autokratisk styre uden valg af nogen art. Her styres staten eller landet af en totalitær leder. Dernæst følger *minimalistisk demokrati*, som er et billede på Schumpeters eliteteori og dermed også konkurrencedemokratiet. Han mener som nævnt, at et demokrati kræver en tilstedeværelse af konkurrenceprægede valg – uanset om valgene så udelukkende er rettet mod en elite, eller om alle har stemmeret. Hvis dette ikke er tilfældet, er der ikke tale om demokrati, men om autokrati. Den næste egenskab, der tilføres, er det frie valg. Her er det alle, der har lov at stemme, og dette kaldes for *elektoralt demokrati*. På det tredje trin findes *polyarki*. Det er et begreb, som Robert A. Dahl har skabt, og det dækker over, at individet ikke kun har det frie valg, men også forskellige politiske frihedsrettigheder såsom ytringsfrihed og trykkefrihed, hvorved demokratiet øges yderligere.⁹ På det sidste trin tilføjes også retssikkerhed som en forudsætning for et *liberalt demokrati*. Dette sikrer, at de politiske rettigheder beskyttes af en retsstat. Det liberale demokrati er oftest det, der gør sig gældende i vestlige lande såsom Danmark.

Lord of the Flies

Det jeg indtil videre nu har fundet ud af om demokratiformer kan bruges, når jeg analyserer bogen *Lord of the Flies*. Først vil jeg dog analysere romanen *Lord of the Flies*, da jeg herefter vil være i stand til at benytte demokratiformerne i en relevant diskussion.

Først og fremmest

Bogen *Lord of the Flies* er fra 1954 og er skrevet af William Golding. Den omhandler en gruppe engelske drenge, som under en atomkrig sættes på en flyver i et forsøg på at blive reddet. Dermed er det tydeligt at se, at den er skrevet i kølvandet på 2. verdenskrig, hvilket også kommer til udtryk i bogens budskab, som senere vil blive uddybet. Børnenes flugt går dog ikke som planlagt, da flyet styrter ned, og de strandet på en øde ø. Herfra er drengene overladt til dem selv uden voksne eller andre, som kan vejlede dem om, hvad de skal gøre. Foruden frygten for det uhyre, de forestiller sig befinder sig på øen, splittes deres gruppe snart af stridigheder og magtkampe mellem de to

⁹ Dahl s. 73

drengene, Ralph og Jack. De står for forskellige værdier og har hver især forskellige mål for deres ophold på øen. Efterhånden går deres ellers først så vellykkede, demokratiske samfund i opløsning, og de bliver mere og mere primitive i deres adfærd. Mere end én dreng må lade livet, før resten til sidst undslipper øen.

Tid, sted og rum

Bogen starter meget brutalt i in medias res. Der er ingen beskrivelse af flystyrtet, udover at vi gennem en dialog mellem to drenge finder ud af, at flyet er blevet angrebet og skudt ned. Historien foregår under en atomkrig, som man kunne forestille sig, at William Golding har haft i tankerne grundet 2. verdenskrig, som afsluttedes blot få år tidligere end romanen blev skrevet. Vi ved heller ikke præcist, hvor lang tid drengene befinder sig på øen, men det er i en længere periode, da deres hår bliver længere og længere, mens de selv bliver mere og mere beskidte.

Først virker øen som et rent paradys. Der er frugter, rent vand og hav at bade i. Det er ikke før senere i bogen, at drengene finder ud af, hvilke trusler den rummer – eller rettere sagt, de selv rummer. Lidt efter lidt indser de, at øen ikke er det paradys, de først tror. Ralphs tale først i bogen illustrerer meget godt, hvilken optimistisk sindsstemning de alle har til at begynde med: *”This is our island. It’s a good island. Until the grown-ups come to fetch us we’ll have fun.”*¹⁰ Ingen af dem forstår altså til fulde den situation, de befinder sig i. Vi får dog også i begyndelsen et lille hint om, at øen ikke helt er et paradys, eftersom frugterne giver børnene diaré, før deres maver vænner sig til den nye mad.

Denne smukke ø og naturen derpå er blevet tildelt mange udførlige beskrivelser og pasager i romanen. Især beskrives den veludført i forbindelse med drengen Simon, som på sin vis også portrætteres som en ophøjet person i kraft af den symbiose, han nærmest opnår med naturen. Disse beskrivelser gør det utroligt let for læseren at se øen for sig i al dens pragt og væld. Den smukke natur er også med til at understrege den mørke menneskelige natur, som er Goldings primære budskab. Under størstedelen af tiden er vejret godt, og solen skinner fra en skyfri himmel. Ét sted ændres dette dog, og det er, da gruppen er brudt op i to. Da drengene danser krigsdans på stranden, mens himlen bliver mørkere og mørkere, er det et karakteristisk hint om, at der skal ske noget frygteligt, hvilket også er tilfældet.

¹⁰ Lord of the Flies s. 45

Introduktion af personer samt Eriksons teori

Historiens primære omdrejningspunkt er den lyshårede dreng, Ralph. Selvom synsviklen skifter mellem mange af drengene, er det hovedsageligt hans, vi følger. Hans tro følger bliver den tykke, bebrillede og intelligente Piggy. Som en kontrast til Ralph har vi Jack, der med sin vildskab og trang til magt sår splid i gruppen. I England var han korleder for et drengekor, og disse drenge fungerer nu som hans "tilhængere". De udnævnes blot til jægere i stedet. Blandt de ældre børn findes tvillingerne Sam og Eric, samt Roger som i sidste ende viser sig at være et tydeligt billede på Goldings budskab. Til sidst er der Simon, som skiller sig ud fra de andre og lider en grusom død. Disse drenge er alle i alderen 6-12 år, hvilket gør det oplagt at se på sociologen Erik Eriksons udviklingsteori.¹¹ Han har inddelt livet i flere forskellige faser, hvoraf én lige præcis er denne aldersgruppe. Han siger om denne fase, at man er meget fokuseret på at gøre ting selv og vise, at man kan. Børnene gør især i begyndelsen et ihærdigt forsøg på at leve op til det samfund, de kommer fra, og gøre, som de voksne ville have gjort det. De efterligner i høj grad de voksnes verden, hvilket skildres ved, at de beslutter, at man for at tale, skal holde en konkylie i hænderne. Det trækker tråde til i skolen, hvor man skal række hånden op. Desuden siger Erikson, at man har brug for rollemodeller til at vise vej. Den mulighed har børnene ikke på den øde ø, og måske netop derfor bruger hovedsageligt de yngste børn, "the littluns", Ralph som den, de ser op til, hvorved han erstatter forældrene. Yderligere mener Erikson, at behovet for at tilhøre en gruppe intensiveres i denne periode, hvilket også kommer til udtryk i og med, at det væsentligste for alle børnene – Ralph såvel som Jack – er at høre til et sted. Selv da Ralph sidst i bogen bliver jagtet og ved, at de børn andre kun vil ham ondt, ønsker han, at han blot kunne gå ind til dem og være med i deres lege og i deres fællesskab.

Ralphs gruppe – faseinddeling og karakteristik

I forbindelse med sociologi og gruppedannelse kan man tale om en fase-teori. Den viser, hvordan grupper udvikles i fem faser, som også kommer til udtryk i *Lord of the Flies*. Jeg vil derfor undervejs i min analyse beskrive disse faser, samt hvornår gruppen indtræder i en ny.

Begyndelsen af romanen kaldes *initialfasen*. Her har gruppens medlemmer endnu ikke stiftet bekendtskab med hinanden, og man har derfor endnu ikke fået opbygget de normer og fælles træk,

¹¹ Ungdom s. 31

som vil gøre gruppen til noget specielt.¹² Den fase befinder drengene sig i, da Ralph bliver valgt som leder. Denne spæde start er præget af optimisme og spænding, hvilket følger med ind i næste fase, nemlig *begejstringsfasen*. Her er gruppen fokuseret på det, der er fælles for dem alle, og hvor man føler spænding ved den nye gruppe.¹³ Det er hvad, der præger Ralphs lederskab, hvor det fungerer demokratisk, og hvor børnene gentagne gange afholder møder, så alle kan få lov til at ytre sig. De bruger en konkylie som en form for ordstyrer, og den bliver så småt et symbol på det samfund, de kender hjemmefra, hvor lov og orden hersker. Den bliver altså også et fællesstræk ved netop deres gruppe, og det forventes af dem, at de kommer, når Ralph blæser i den – altså en norm. Da denne til slut i historien knuses, er det et tydeligt symbol på det endelige fald af det samfund, de havde opbygget, og som især Ralph stod for. Derudover sikrer Ralph, at de holder gang i et bål, som skal fungere som et signal, hvis der skulle komme et skib forbi. Dermed har de også skabt sig nogle fælles normer om bålet, der skal holdes i gang. I en gruppe vil individerne som regel indtage forskellige roller undervejs. Ralph opnår hurtigt lederrollen og dominerer allerede fra begyndelsen. Det er dog ikke kun ham, der bejler til denne post, da også Jack regner sig selv som værende den bedste leder. Han vælges dog ikke, men her ligger grundspliden til konflikten mellem de to.

Ralph beskrives som godheden selv: *"He was old enough, twelve years and a few months (...) there was a mildness about his mouth and eyes that proclaimed no devil"*¹⁴. Dette citat får en vigtig betydning, da netop tanken om, hvorvidt mennesket indeholder ondskab, er den bærende idé i Goldings bog. Dette er også netop noget, han selv giver udtryk for i et essay, som han brugte i forbindelse med en række lektioner UCLA (University of California, Los Angeles). Her beskriver han nogle af de tanker, der gjorde, at han påbegyndte skrivningen af romanen, hvilket netop er den ondskab, som han efter 2. verdenskrig mente var bosiddende i alle mennesker. Dermed stemmer det meget godt overens med de tanker og den fortolkning, jeg selv har gjort mig omkring dette.¹⁵

På trods af den godhed, der fremgår af det ovenstående citat, så har selv Ralph fejl. Selvom han bestandigt prædiker om nødvendigheden af at vedligeholde et bål, så er han i slutningen selv ved at glemme det som følge af følelsen af at give op overfor de stærke urkræfter, der hænger fast i Jack og de andre drenge. Kun ved hjælp af Piggy holdes tanken hos ham i live. Piggy er den mest

¹² Ungdom s. 35

¹³ Ibid s. 35

¹⁴ Lord of the Flies s. 15

¹⁵ Fable

fornuftige af drengene og holder sig hele tiden til videnskaben og bevisførelse. Han repræsenterer den voksne verden og beklager sig flere gange over, at drengene opfører sig som børn. På grund af sit intellekt står han uden for gruppen, og især Jack lader til at have opbygget et had mod ham. Netop Piggys rolle har essentiel betydning, når man taler om gruppedynamik. Grundet Piggys intelligens, hans briller og det faktum, at han er tyk, så adskiller han sig fra resten af gruppen og de ønskede normer. I gruppehenseender benytter man sig af *social kontrol* for at få et medlem til at ændre på det, der ikke falder i gruppens "smag", og kontrollen kan blandt andet ske gennem mobning som i Piggys tilfælde.¹⁶ Piggys rolle illustreres især ved: *"Piggy once more was the centre of social derision so that everyone felt cheerful and normal."*¹⁷ Herved får hans rolle – syndebukken – også den funktion, at den samler gruppen.

Den konstante magtkamp mellem de to drenge øges, da, da Jack lokker nogle drenge med ud at jage, selvom Ralph har sat dem til at passe bålet. Dermed går bålet ud, da et skib passerer forbi. Jack forstår ikke alvoren i, at bålet skal passes. I hvert fald anser han jagten som en ligeså vigtig instans som det at blive reddet, hvilket hænger sammen med den udvikling, han selv er i gang med. Jagten går ham til hovedet, og efterhånden forandrer han sig også ved at male sig i ansigtet: *"He looked in astonishment, no longer at himself but at an awesome stranger"*. Det vises her, hvordan den før så civiliserede korleder langsomt, men sikkert, bukker under for de urinstinkter, der findes i mennesket. Han går fra trods alt bare at være en stor dreng med magtambitioner til at blive en lille voksen, der hersker over øen og de andre drenge gennem vold og tyranni. Denne forskel på Ralph og Jack er det, der efterhånden kommer til at splitte gruppen op, men fordi denne konflikt strækker sig over langt størstedelen af romanen, er den næste fase – *fastholdelsesfasen*, hvor man, af frygt for at gruppen skal falde fra hinanden, holder hinanden fast på det, man er fælles om – stort set ikke eksisterende. I stedet indledes der allerede her til *konfliktfasen*. Her siger teorien, at det går det op for det enkelte medlem af gruppen, at man måske ikke har så meget tilfælles med de andre alligevel, og der fokuseres i høj grad på forskelle.¹⁸ Efter hændelsen med bålet, der går ud, opdager både Jack og Ralph, at de har forskellige syn på tingene, hvilket vises

¹⁶ Ungdom s. 37

¹⁷ Lord of the Flies s. 184

¹⁸ Ungdom s. 37

symbolsk ved sætningen: *"By the time the pile was built, they were on different sides of a high barrier."*¹⁹

En af de ting der ofte bringer en gruppe sammen, er idéen om en ydre fjende.²⁰ I denne roman tager fjenden billede af et uhyre, som drengene er bange for. Simon, som i gruppen har fået rollen af at være den tavse, siger nu pludselig noget meget essentielt for den videre historie: *"Maybe ... maybe there is a beast."* (...) *"What I mean is ... maybe it's only us."*²¹ Han kommer ikke længere i sin forklaring, men antyder her, at det er drengene selv, der er uhyret, hvilket ifølge essayet af forfatteren også er pointen. Ingen tager dog notits af ham. Generelt har Simon en mærkværdig rolle i historien. Han fylder ikke meget i gruppen, men alligevel er det ham, som navngiver titlen på historien, hvilket vil blive uddybet senere.

Denne nye frygt ender med at splitte gruppen. Kapitel 6 indledes med en alvidende fortæller, som beskriver, hvordan liget af en faldskærmsudspringer lander på toppen af bjerget på øen. En sætning lyder: *"But a sign came down from the world of grown-ups, though at the time there was no child awake to read it"*²² I kapitlet før beder Piggy og Ralph om et tegn fra de voksne, så de kunne vide, hvad de skulle gøre. Her får de så faktisk et tegn. En tolkning på dette kan være, at den frygt, de har, skal findes hos dem selv, hos mennesket. Manden her er ikke dræbt af et uhyre eller af en naturkatastrofe. Han er blevet dræbt i en menneskeskabt krig. Det antydes altså her, at den ondskab, de alle er bange for, ikke skal findes som i et fysisk monster, men snarere som noget inde i dem selv, hvilket netop var, hvad Simon forsøgte at sige. Liget antages dog alligevel fejlagtigt for at være uhyret, da drengene modigt bevæger sig op for at se det.

Jacks gruppe – fortsat faseinddeling og karakteristik

Herefter sker bruddet mellem de to drenge endelig. Det gør, at den sidste fase, *acceptfasen*, ikke træder i kraft. I denne fase accepterer gruppemedlemmerne nemlig hinandens forskelle, hvis gruppen overlever konfliktfasen, hvilket ikke er tilfældet.²³ Jack forsøger at oppiske en stemning og få de andre drenge til at gøre ham til leder i stedet for Ralph, hvilket mislykkes, så han forlader dem i vrede. Det er vigtigt her at bemærke, at Jack dermed ikke *udnævnes* som leder, og allerede

¹⁹ Lord of the Flies s. 91

²⁰ Ungdom s. 37

²¹ Lord of the Flies s. 110 & 111

²² Ibid s. 118

²³ Ungdom s. 37

her er der kolossal forskel på drengenes styreformer. Senere slutter flere af de ældste drenge sig til Jack, som har slået lejr i den modsatte del af øen. Herefter dannes en ny gruppe, hvorved anden del af historien begynder. Den nye gruppe har ingen rester tilbage fra deres barndoms samfund, de maler sig i ansigterne, er stort set nøgne og opfører sig i det hele taget meget dyrisk og vilde. Grupper benytter sig ofte af forskellige kendetegn i form af særlig påklædning mm., som samler gruppen og adskiller den fra alle andre.²⁴ Det er i høj grad noget, børnene gør brug af her. Jack får på denne måde drengene vist, at de ikke længere befinder sig i Ralphs gruppe men i hans. Dette er en enorm forandring fra, da de lige var ankommet til øen. Da var mange af dem kordrenge, unge og uskyldige. Nu er de jægere og er vendt tilbage til det dybeste, der ligger i mennesket. Jack er blevet kontrollerende og krigerisk, og der findes ikke længere møder, hvor alle får lov til at tale. Han bestemmer, at de skal efterlade ofre til uhyret, som så måske vil lade dem være i fred, hvilket i høj grad understreger, at de ikke længere er civiliserede børn, da de lader sig henføre til sådanne hedenske ritualer som ofring. Han bliver derved i høj grad den dominerende leder, der dikterer den ønskede adfærd i gruppen.²⁵ På et tidspunkt lader han en af drengene blive tævet, selvom man ikke får at vide hvorfor. Der er dog stor sandsynlighed for, at volden i Jacks gruppe bruges som en social kontrol for at sikre, at medlemmerne ikke opfører sig uønsket. På et senere tidspunkt tages Sam og Eric til fange, hvorefter de tvinges til at påføre sig maling. Dette er igen for at sikre, at de ikke adskiller sig fra normerne i gruppen, mens det samtidig er gruppepres, da de ikke selv ønsker at tage del i denne gruppe.

Igen kommer Simon ind i billedet. Modsat de andre har han brug for at være alene og går derfor ind i skoven, hvor han sidder i en lysning. Som nævnt fremstilles han som en form for ophøjet helgen, nærmest som en slags Kristus. Som han en dag sidder der, kommer Jack og hans følge og sætter et vildsvinehoved på et spyd midt i lysningen som offer til uhyret. Her har William Golding lavet en meget mystisk scene, som foregår i Simons hoved. Svinehovedet taler til ham og siger blandt andet: *”Fancy thinking the Beast was something you could hunt and kill! (...) You knew, didn't you? I'm part of you? Close, close, close! I'm the reason why it's no go?”*²⁶ Hvis man fortolker på det, så er det det samme budskab som Simon tidligere forsøgte at komme med. Titlen på romanen er blevet til efter Simons navngivning af svinehovedet – Lord of the Flies – eftersom denne er om-

²⁴ Ungdom s. 37

²⁵ Ibid s. 37

²⁶ Lord of the Flies s. 177

ringet af fluer. Svinehovedet sætter en masse tanker i gang med Simon, og man er som læser forvirret efter denne scene, som sætter flere spørgsmål i gang, end den besvarer. Efter dette beslutter Simon sig for at undersøge uhyret på bjerget og finder på den måde ud af sandheden.

Denne nyerhvervede viden bliver hans endeligt og højdepunktet for den udvikling børnene og deres autoritære samfund har taget. Efter en succesfuld jagt indbyder Jack resterne af Ralphs gruppe til en festmiddag, hvor tingene går over gevind. Som en anden konge har Jack placeret sig selv på en slags trone, hvorfra han kommanderer. Tidligere i romanen har drengene udvist en meget primitiv og dyrisk adfærd, når de, efter at have slagtet et vildsvin, er udbrudt i vild dans og sang: "*Kill the pig. Cut her throat. Spill her blod.*"²⁷ Samme scene gør sig gældende nu, hvor de hopper rundt i mørket på stranden og leger vilde. Det frygtelige sker, at Simon kommer løbende ud fra skoven, og i deres blodrus stikker de ham ihjel, fordi de tror – eller vælger at tro –, at han er uhyret. Det kan ikke blive tydeligere, at sandheden og det civiliserede menneske dræbes i selv samme øjeblik.

Før Jack kan opnå den fulde kontrol over øen, må han have Piggys briller, som han derfor tager med vold. Her kan et vigtigt begreb bruges, nemlig skabelsen af *etnocentriske forestillinger*. Det vil sige, at man skaber en negativ forestilling om andre grupper, mens ens egen gruppe opfattes meget positiv. På en måde skaber man et had mod de andre, altså en form for "os" mod "dem" følelse.²⁸ Det billede forsøger Jack i høj grad at udnytte ved at bruge vold i kampen om at få brillerne. Da Ralph, Piggy samt Sam og Eric forsøger at få dem tilbage, ruller Roger en sten ned over Piggy, så han dør. Hermed fuldbringes Roger sin rolle i bogen. Tidligere er en scene, hvor han og en anden dreng driller nogle af de mindre børn ved at kaste sten på dem. Med vilje rammer Roger dog ved siden af, fordi han stadig husker sin opdragelse i et samfund, der forbød ham at gøre sådanne ting. At han denne gang rammer, viser, at han ikke længere er i forbindelse med den civilisation, de kommer fra. En anden symbolik i denne scene er, at Piggy i dødsøjeblikket udstøder et lille grynt, hvorved ironien i hans øgenavn tydeliggøres – han bliver dræbt af børnene, som vildsvinene gør det. Samtidig med hans død, knuses konkyliden og dermed al håb om en grundlæggende logisk handlekraft i mennesket. En regulær jagt indledes med formålet at slå Ralph ihjel. Her er det næppe alle børnene, der personligt har noget imod Ralph eller ønsker ham dræbt. Situationen, og Jack, kræver dog, at de gør det, og igen manipuleres presses de af gruppen til at gøre det. Her er det

²⁷ Lord of the Flies s. 86

²⁸ Ungdom s. 37

meget tydeligt, hvilken effekt gruppepres kan have. Alle spor er nu slettet fra børnenes tidligere liv, og der er ingen uskyldighed tilbage. Netop som man tror, at Ralph skal dø, ankommer en officer dog til øen. Den forandring, der er i beskrivelsen af børnene, er tydelig og især i beskrivelsen af Jack, der har mistet al form for magt: *"A little boy who wore the remains of an extraordinary back cap on his head and who carried the remains of a pair of spectacles at his waist, (...)"*²⁹ Nu er han reduceret til en lille dreng med en tidligere så fin kasket, og som læser forbløffes man over, at han jo netop ikke er mere end det. Det har man blot glemt undervejs i sin læsning, fordi hans handlinger ikke svarer til, hvad man tror, børn er i stand til. På den sidste side virker alt, hvad der er hændt på øen, som en ond drøm, hvilket officeren også mener, det må være. Han siger, at han havde ventet langt mere fra en gruppe britiske drenge, hvilket drengene også selv nævner i begyndelsen, hvor de meget ironisk siger: *"After all, we're not savages. We're English; and the English are best at everything."*³⁰

Budskab

En fortolkning af denne roman er delvist kommet undervejs. William Goldings formål med at skrive den har uden tvivl været at vise, hvor frygtelig mennesket er af natur, hvilket jeg også fandt ud af gennem læsningen af hans essay. Romanen er skrevet efter 2. verdenskrigs rædsler, hvor mange ikke længere troede på det samfund, man levede i. Mange stillede sig det spørgsmål, hvordan en enkelt mand som Hitler var i stand til at påvirke en hel nation til at begå drab. Golding forsøger med sin bog at vise, at det ikke var, fordi tyskerne var særligt onde eller modbydelige. Tværtimod viser han, at det kan ske for alle, og at der i alle mennesker ligger en ondskab. Dermed også for britiske drenge, selvom officeren ikke vil indse det. Denne sandhed indså Simon i sin "samtale" med Lord of the Flies, og Ralph indser det også til sidst: *"Ralph wept for the end of innocence, the darkness of man's heart (...)"*³¹

Demokratiets udvikling

Mange afrikanske lande står i dag i den samme situation, som drengene gør det på den øde ø. Drengene befinder sig pludseligt et fremmed sted uden forældre, som kan vejlede dem i, hvad de

²⁹ Lord of the Flies s. 247-248

³⁰ Ibid s. 55

³¹ Ibid s. 248

skal gøre. Dog går de med optimistiske tanker i gang med at opbygge et samfund, som de har set det ske i deres fædreland. De imiterer de voksne og forsøger så vidt muligt at leve op til de forventer og krav, de kender fra samfundet hjemmefra. Selvom denne udvikling i begyndelsen er positiv, så har jeg netop ved hjælp af min analyse af romanen vist, at den på ingen måde ender således. Lidt samme sted står Afrika i og med, at mange afrikanske lande er i gang med en demokratiseringsproces, hvori man hovedsageligt imiterer de vestlige idealer for et demokrati. Dermed gøres det interessant at se på hvorvidt den udvikling og den demokratiske opbygning, der finder sted i Afrika, kan relateres til drengenes opbygning af et demokrati. Demokrati er en meget svær størrelse at placere rent definitionsmessigt, fordi alle har en mening om det. Som jeg så på i min redegørelse findes der mange forskellige former for demokratiopfattelser, som dog for stort set alles vedkommende kan puttes ind under de to overgrupper; deltagelses- og konkurrencedemokrati. Selvom disse to opfattelser adskiller sig på nogle punkter, så er der alligevel faktorer, som begge er enige om. Disse er nogle, der indgår i den demokratiske proces, som også professor i statsvidenskab, Robert A. Dahl, har opstillet nogle krav til.

Kriterier for demokratisk proces

I bogen "Om demokrati" opstiller Robert A. Dahl fem krav for, hvordan en demokratisk proces bør forløbe. Det er først og fremmest, at alle kan deltage i demokratiet og nærmere bestemt at *ingen voksne udelukkes* fra den politiske proces. Dertil følger *medbestemmelse*, at alle inden for systemet har samme mulighed for at fremsætte egne holdninger. Det leder meget naturligt til at også alle har lige mulighed for at stemme, og at *ingen stemme tæller mere end andres*. Dernæst følger, at alle har *samme mulighed for at opnå indsigt i den diskuterede politik*. Demokrati kræver dog også, at der *føres kontrol med dagsordnerne*, og at man altid har mulighed for at ændre i den førte politik. Selvom Dahl mener, at disse kriterier er nødvendige i en demokratisk proces, tror han ikke, at det er muligt at finde alle disse fem. Dog bør de ikke udelukkes af den grund, mener han – de skal blot benyttes som retningsnore for, hvordan man bedst muligt fører en demokratisk proces.³²

³² Dahl s. 33

Er en sammenligning mulig?

Umiddelbart lader sammenligningen af de to demokratiopbygninger til at have meget til fælles. Dog kræver en sådan diskussion, at jeg ved noget om, hvordan demokratiet og samfundet er struktureret i Kenya.

I Kenya har man foruden en præsident også en statsminister, som er leder af kabinettet. Dette kabinet er udpeget af præsidenten, som dermed har en afgørende magt. Valg foregår hvert femte år, hvor flertallet vinder. Det er dog muligt at blive i præsidentembedet i to perioder. Stemmeret har alle borgere over 18 år, og i 1992 blev landet tilmed et flerpartistyre, hvilket gør de konkurrenceprægede valg mulige.³³

Hermed lader landet til at være demokratisk opbygget med universel stemmeret og flerpartistyre. Dog er faktummet, at mange afrikanske landes regeringer er plaget af korrupsion og svindel, som gør det svært at opretholde et demokratisk styre.³⁴ Det samme gør sig gældende i Kenya, hvor udviklingen dog begyndte at vende i 2002, hvor et nyt styre kom til. Den tidligere præsident Moi blev stemt ud af den kenyanske befolkning³⁵, som herved brugte deres mulighed for medbestemmelse. Dette er også et faktum, der gør sig gældende i *Lord of the Flies*, da Ralph vælges som leder. Også den vigtige forudsætning om, at alle har frie og lige stemmeret, er opfyldt for begges vedkommende. Alle drengene har lov til at stemme på lige fod, og dette gør sig også gældende i Kenya, hvor stemmeretten – i hvert fald på papiret – er universal. Derved ligner opbygningerne hinanden på meget væsentlige punkter inden for demokratiets opbygning.

Et andet væsentligt punkt for den demokratiske opbygning handler om folkets sammensætning. Kenya er et land, der som så mange andre afrikanske lande består af mange forskellige stammer. Det politiske parti, som den nuværende præsident Kibaki tilhører, består af hovedsageligt af kiku-yu-stammen, og indtil valget i 2007 bestod også regeringen primært af disse. Dette er en stor demokratisk ulempe, da de derved ikke repræsenterer resten af befolkningen synderligt godt. Det samme gør sig ikke gældende i romanen, da drengene kommer fra nogenlunde de samme kår og status i England, så den eneste forskel på den front er deres aldre, hvorved en sammenligning på

³³ CIA

³⁴ Det går nærmest ufatteligt godt i Afrika

³⁵ Ibid

det punkt altså ikke lader sig gøre. Dermed er der altså stor forskel på repræsentativiteten, hvilket naturligvis også skyldes størrelsesforholdene, der er markant anderledes i Afrika.³⁶

For at tage sammenligningen fra en ende så begynder jeg med selve demokratiformerne, hvorved jeg også kommer ind på dette problem med størrelsesforskellene. Det er nemlig med hensyn til demokratiformen den største forskel mellem de to demokratier hviler. I romanen præsenteres to forskellige typer af demokratiske opfattelser foruden det totalitære styre, det udvikler sig til. Det, der lægges mest vægt på, er deltagelsesdemokratiet, som Ralph er præget af. Det andet er det elitedemokratiske syn – konkurrencedemokratiet – som Jack på et tidspunkt giver udtryk for: *”Conch! Conch!” shouted Jack, “we don’t need the conch anymore. We know who ought to say things. What good did Simon do speaking, or Bill, or Walter? It’s time some people knew they’ve got to keep quiet and leave deciding things to the rest of us-----”*³⁷ Her giver han udtryk for, at en elite – sandsynligvis bestående af ham selv og hans kordrenge – bør lede gruppen, fordi de selv ved mere og er klogere end de andre. Det styre han selv senere opbygger ud fra resterne af Ralphs demokrati, minder dog på ingen måde om nogen form for demokrati, da det er meget totalitært, og Jack bestemmer det hele. Det er dog ikke den konkurrenceprægede opfattelse, der styrer slagets gang i romanen, men der kan tværtimod trækkes tråde af denne opfattelse til mange af de afrikanske lande grundet regeringernes store indflydelse samt den store forskel i indflydelse hos borgerne.³⁸

Det deltagelsesdemokratiske udgangspunkt, som romanen præsenterer, er i stærk kontrast til den demokratiske opbygning, som er i Kenya. Her er befolkningens magt begrænset til selve valghandlingen, hvor drengene derimod har mulighed for at påvirke deres ”politik” direkte gennem deres møder. Her er det dermed et konkurrencedemokratiske syn, der gør sig gældende. Derfor kan jeg nu benytte ”generaliseringsstigen” til at undersøge netop hvilket demokrati, der gør sig gældende i Kenya. Med flerpartisystemet er der blevet åbnet op for muligheden for konkurrenceprægede valg, men der er samtidig ikke helt og aldeles frie valg grundet den store korrupsion i regeringen og i de statslige institutioner. Derfor gør det elektorale demokrati sig ikke gældende, hvilket det minimalistiske demokrati derimod gør.

Det minimalistiske demokrati er også det, som Schumpeter har formuleret, og er dermed også det,

³⁶ UM

³⁷ Lord of the Flies s. 126

jeg tidligere har benævnt som elitedemokrati. Som nævnt kan der trækkes paralleller mellem denne demokratiform og Afrika. Det skyldes mere uddybende, at det ofte er sådan, at de mest magtfulde og rige personer er dem, der kommer til magten. Samtidig har præsidenten i de afrikanske lande, samt dennes bagland, ofte den afgørende magt grundet den megen korrupsion. Ledernes rolle er meget vigtig for denne diskussion, hvorfor jeg vil vende tilbage til den senere.

Her opstår derfor et problem om, hvorvidt de to systemer kan sammenlignes. Kenya er et *land*, hvorved deltagelsesdemokrati ikke muliggøres på samme måde, som det gøres i romanen, hvor gruppen er langt mindre. Det kenyanske demokrati er derfor naturligvis et repræsentativt demokrati, mens drengenes demokrati læner sig op af nærdemokratiet grundet den lille størrelse. På hvilken måde kan det så lade sig gøre at sammenligne disse to?

Dette er et spørgsmål, der er svært at besvare, da det jo også netop er, hvad min diskussion handler om. Men selvom størrelsesforholdet de to imellem ikke lader sig sammenligne, så er der alligevel visse elementer i den demokratiske opbygning, der *kan* sammenlignes.

Eksempelvis ledernes rolle. Kenyas nye præsident Kibaki har både rollen som regeringsoverhoved men også som statsoverhoved.³⁹ Det gør, at han som person har utroligt meget magt. Samtidig regnes han som en af de rigeste kenyanere, hvilket også hans forgænger blev, og hans indflydelse er derved uendeligt stor. Den samme form for magt har Ralph på et vist punkt, da han er den eneste, der er fritaget af konkylens talebegrænsning og derfor må tale, når han vil. Fordi han er blevet udpeget som leder, mener han flere gange at have den afgørende stemme og en form for vetoet. Det ligner ikke deltagelsesdemokratiet, som ikke giver lederne fortrinsret overfor de andre. Derimod ligner det det elitedemokratiske synspunkt, som Jack også hentyder til. Det er dog ikke altid Ralphs syn, der bliver fulgt, da det oftest er flertallet, der træffer beslutninger. Dog er en væsentlig forskel i de to ledes regeringsformer, at Ralphs primære mål ikke er egen vinding, hvilket man kan frygte, at Kibakis er. I 2007 var der igen valg i Kenya. Dette valg har været meget omdiskuteret, og der har været meget snak om valgsvindel.⁴⁰ Kibaki beskyldes endda for at have snydt sig til endnu en periode ved magten. Ifølge Holger Bernt Hansen, professor på Center for Afrikastudier på Københavns Universitet, så lader det i mange tilfælde til, at de afrikanske regeringsledere, som har haft held med at føre demokratiet til deres land, herefter anser det som deres privilegium også

³⁹ UM

⁴⁰ Ibid

at beholde magten og derved få en smule af kranssekagen.⁴¹ Denne udvikling – hvor lederne bliver magtliderlige – er farlig for demokratiet, hvilket også ses i romanen.

Dette er nemlig i høj grad et andet element, der lader sig sammenligne. Vejen til demokratiet er lang og svær i Kenya, men det vises også ganske tydeligt i *Lord of the Flies*, hvor selv Ralphs og Pig-gys bedste intentioner ikke overvinder Jacks autoritære styre, som i sidste ende nedbryder den demokratiske udvikling.

Siden Kibaki blev valgt som præsident i 2002 har Kenya fået et demokratisk boom. Mange mener, at han har gjort landet til et foregangsland for afrikanske demokratier.⁴² Som nævnt har denne vej været svær, hvilket især ses ved, at udviklingen i Kenya endnu en gang lader til at vende – og denne gang ikke til demokratiets fordel. Som beskrevet ovenfor har valget i 2007 været meget omstridt og har været oppe at vende i medierne flere gange. Selvom meget lader til, at der er blevet svindlet med valgurnerne, så blev han siddende på tronen.⁴³ Altså har kenyanerne – hvis rygterne om valgsvindel er sand – ikke haft den indflydelse på dagsordenen, som Dahl efterspørger, selvom jeg først konkluderede, at de havde. Det er derfor svært at vide, hvorvidt afrikanerne rent faktisk har indflydelse, for at de har det på papiret betyder ikke nødvendigvis, at det også er sådan i realiteten. I Kenya og Afrika generelt er det ganske ofte tilfældet, at borgerne ikke er tilstrækkeligt oplyste til på naturlig måde at deltage i demokratiet. Dog er der i de senere år kommet mere fokus på oplysningen af de afrikanske borgere, men endnu ikke tilstrækkeligt meget til at man kan erklære Dahls kriterium for er opfyldt.⁴⁴ Dog begynder man at komme i romanen har heller ikke alle drengene de bedste forudsætninger for at deltage aktivt ved at opnå viden om den første "politik", men det skyldes mere, at en del af dem har en meget lav alder. Medbestemmelse har de dog alligevel, mens Ralph stadig er leder. Den situation ændres dog markant, så snart Jack kommer til magten, da hans intentioner er langt mere selviske – præcis som man kan mistænke mange afrikanske ledere for at være.

Dette er i virkeligheden den største lighed, der er at finde mellem de to demokratiopbygninger. Den faktor, der gør, at demokratiet ender med at gå i stykker i romanen, er lige akkurat, at Jack bliver magtliderlig og ønsker at få magt og have magt over andre. Da den samme følelse lader til at

⁴¹ Det går nærmest ufatteligt godt i Afrika

⁴² Ibid

⁴³ Uro i Kenya

⁴⁴ Ibid

have overkommet præsident Kibaki, så er det også, at situationen i Kenya går galt. I afrikanske lande er det oftest de rige og dem med penge, der har meget magt. Fordi de har disse penge, har de også mulighed for at "købe" sig til magten – og når man har det sådan, så er det sjældent at man frivilligt indvilliger i et demokrati, da det vil begrænse ens egen magt. Derfor har korrupsion så meget at sige i forhold til indførslen af denne.⁴⁵

En anden af de faktorer, der gør vejen til det fuldbyrdede demokrati så vanskelig, er, at drengene i virkeligheden ikke interesserer sig synderligt meget for at opretholde det. De engagerer sig mere i leg og udforskning, hvilket vises ved, at især de små børn blot kommer til møderne, fordi de ser det som spændende: "*They obeyed the summons of the conch, partly because Ralph blew it, and he was big enough to be a link to the adult world of authority; and partly because they enjoyed the entertainment of the assemblies.*"⁴⁶ På samme måde kan man frygte, at afrikanerne har det. Her-til kommer de folk, der argumenterer for, at det demokrati, som man forsøger at slå igennem i Afrika, ikke har den rigtige form. Bondelederen Bernard Lédéo Quedraogo fra Burkina Faso siger faktisk, at det repræsentative system ikke passer på Afrika, og at de almindelige afrikanske borgere kun lever med den, fordi de skal. Det gør naturligvis også, at de ikke interesserer sig for at opretholde det, som de ville gøre, hvis de inderligt bakkede op om det. Han mener, at Afrika vil være bedre stillet med selv at opbygge en demokratiform, hvor de enkelte afrikanere kan få indflydelse og ikke kun gennem valgurnerne.⁴⁷ Altså i en form der svarer til drengenes demokrati på øen, den deltagelsesdemokratiske opfattelse. Dette kan i høj grad bruges som et argument for, at de to demokratiopbygninger er grundforskellige.

Opsummering af diskussion

Nu hvor jeg har forsøgt en diskussion om, hvorvidt en sammenligning af de to demokratiopbygninger er mulig eller ej, må jeg også forsøge at komme frem til en konklusion. Denne er svær, for som antydnet så er selve grundlaget meget forskelligt. I Kenya – og verden i almindelighed – er det stort set umuligt at gennemføre et vaskeægte direkte demokrati, som Ralph på sin vis forsøger det i romanen. Jeg har allerede givet udtryk for min skepsis overfor denne fatale forskel, da det gør det uhyre svært at sammenligne. Alligevel er der punkter i de to demokratiopbygninger, hvor de i høj

⁴⁵ Det går nærmest ufatteligt godt i Afrika

⁴⁶ Lord of the Flies s. 75

⁴⁷ Rapport fra Kenya s. 11

grad ligner hinanden, og dermed *kan* sammenlignes. Dette gælder især lederne rolle og den magtliderlighed, det efterhånden kan udvikle sig til. Dertil er den udvikling og de problemer, der er i demokratiseringen af Afrika, et punkt der i høj grad taler for, at de to demokratiopbygninger kan sammenlignes. De punkter, der besværliggør Ralphs gode intentioner, er stort set de samme, som man i Kenya løber ind i. Udviklingen, hvor lederne efterhånden får ødelagt demokratiet, finder sted i romanen, men sandsynligvis også i Kenya – i hvert fald som det ser ud netop nu. I særlig høj grad gør lederne metoder og den høje korruption i de statslige institutioner sig gældende som vigtige faktorer for, hvornår et demokrati fungerer, og modsat vil ledere, der kun er ude efter magten, kun i sjældne tilfælde få succes i at tilføje demokrati, hvilket også ligger sig op ad det udemokratiske aspekt i, at lederne opererer efter egen vinding. Min konklusion på diskussionen er, at de to demokratiformer *kan* sammenlignes, og at der er elementer i romanen, der for så vidt kan overføres til den afrikanske situation, hvis jeg regner Kenya som et gennemsnitsligt afrikansk land.

Konklusion

Som afsluttende bemærkning vil jeg forsøge at give et entydigt svar på en problemformulering, som ikke helt lægger op til sådan en. Som hovedelement i min opgave er *Lord of the Flies*, som er en bog med et langt større budskab end blot det, jeg kiggede på – demokratiet. Den proces der sker i bogen med hensyn til, hvordan drengene lader sig regere, er dog yderst interessant, fordi den foregår under så trange vilkår, at man ikke umiddelbart ser det muligt. Mange gange er man bange for, hvordan det skal gå for de fortabte børn, alene på den øde ø og uden forældre. Den samme situation står store dele af Afrika i, hvilket muliggør en sammenligning af demokratiet i romanen med demokratiet i Kenya på en række punkter, som jeg i det ovenstående har beskrevet. Jeg har gennem min diskussion fundet ud af, at lighederne især gælder de problemstillinger, som de to demokratiopbygninger står overfor. Derudover har jeg med succes kunnet overføre de demokratiske opfattelser, som jeg beskrev i min redegørelse, på henholdsvis Kenya og på romanen ved at kunne placere dem som henholdsvis et minimalistisk (konkurrence-) demokrati og som deltagelsesdemokrati.

Litteraturliste

- Andersen, Jørgen Goul: Politik og samfund i forandring. Side 219-222. 2. udg. Columbus, 2002. (Bog)
Forkortet "Andersen"
- Central Intelligence Agency: CIA - The World Factbook. Udgivet af CIA. Sidst opdateret: 7.12.2010. Internetadresse: <https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/ke.html> - Besøgt d. 16.12.2010 (Internet)
Forkortet "CIA"
- Dahl, Robert A.: Om Demokrati. 1. udg. Nyt Nordisk Forlag Arnold Busck, 2000. (Bog)
Forkortet "Dahl"
- Friisberg, Gregers: Politik – dansk politik i en EU-ramme. Side 32-38. 3. udg. Columbus, 2006. (Bog)
Forkortet "Politik"
- Møller, Jørgen og Svend-Erik Skaaning: Demokrati og Demokratisering. 1. udg. Hans Reitzels Forlag, 2010. (Bog)
Forkortet "Møller og Skaaning"
- Møller, Lars: Kenya. Diktatoren blev genvalgt - igen, Rapport fra Side 9-12. 1. udg. Folkekirkens Nødhjælp, 1998. (Rapport)
Forkortet "Rapport fra Kenya"
- Golding, William: Lord of the Flies. 1. udg. Educational Edition, 1996. (Bog)
Forkortet "Lord of the Flies"
- Nygaard Christoffersen, Mogens m.fl.: Ungdomssociologi. Side 30 & 35-37. 2. udg. Columbus, 2001. (Bog)
Forkortet "Ungdom"
- Strudsholm, Jesper: Det går nærmest ufatteligt godt i Afrika. I: Politiken, 17.02.2008, Sektion: Udland, s. 8. Infomedia: artikel-id: e0d2b130. Besøgt d. 16.12.2010 (Artikel)
Forkortet "Det går nærmest ufatteligt godt i Afrika"
- Udenrigsministeriets hjemmeside: Landefakta Kenya. Udgivet af Udenrigsministeriet (DK). Sidst opdateret: 4.02.2008. Internetadresse:
<http://www.um.dk/da/menu/Udenrigspolitik/Landefakta/LandefaktaAfrika/Kenya.htm> -

Besøgt d. 16.12.2010 (Internet)

Forkortet "UM"

- Valgsvindel: Uro i Kenya er tegn på demokrati. Udgivet af Mellempfolkeligt Samvirke. Sidst opdateret: 16.01.2008. Internetadresse: <http://www.ms.dk/sw90172.asp> - Besøgt d. 17.12.2010 (Internet - artikel)
Forkortet "Uro i Kenya"